

Regleringsbrevsuppdrag - Information om inriktning och risknivå i AP7 Såfa

Rapport

Datum 2013-08-26
Dok.bet. PID131260
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2013-261

Innehåll

Sammanfattning	3
Uppdraget.....	4
Bakgrund	5
Information om inriktning och risknivå i AP7 Såfa.....	7
Informationsutskick till pensionssparare med innehav i AP7 Såfa	7
Övrig information om AP7 Såfa.....	9
AP7:s information om AP7 Såfa	13
Hur Pensionsmyndigheten säkerställer tydlig information om AP7 Såfa	14
Konsekvent och objektiv information om AP7 Såfa	14
Information om AP7 Såfa anpassad till pensionssparares förmåga att ta till sig information	15
Tydlig information om AP7 Såfa till nya pensionssparare.....	16
Tydliga grafiska illustrationer av AP7 Såfa.....	17
Framtida utmaningar	18

Sammanfattning

Det nya statliga utbudet i premiepensionssystemet introducerades i maj 2010. I samband med detta blev AP7 Såfa nytt förvalsalternativ i premiepensionssystemet. Den 30 april 2013 hade drygt 3,1 miljoner individer sitt premiepensionskapital placerat i AP7 Såfa.

Pensionsmyndigheten har i rollen som objektiv informatör uppdraget att informera om placeringsinriktning och risknivå i olika fondplaceringar och ge pensionssparare en samlad bild av hela pensionen. Myndigheten ska informera om vilka faktorer som påverkar pensionens storlek, hur stor pensionen kan antas bli och tydliggöra vilka konsekvenser olika val kan få för pensionen.

Enligt regleringsbrevet för 2013 ska Pensionsmyndigheten redovisa hur myndigheten säkerställer tydlig information till pensionsspararna om förvalsalternativet AP7 Såfas inriktning och risknivå.

Inventeringen av informationsmaterialet som gjorts inom ramen för detta uppdrag tydliggör hur Pensionsmyndigheten fram till nu har kommunicerat om AP7 Såfa och vilken information som gått ut till olika grupper av pensionssparare. Fyra förbättringsområden har identifierats med tillhörande planerade åtgärder som bedöms öka tydligheten i den information om förvalet som förmedlas. De åtgärder som identifierats är åtgärder för att säkerställa konsekvent och objektiv information; åtgärder för att anpassa informationen om AP7 Såfa till pensionssparares förmåga att ta till sig information; åtgärder för att skapa tydligare information om AP7 Såfa till nya pensionssparare och åtgärder för att skapa tydligare grafiska illustrationer av AP7 Såfa.

Åtgärder för att säkerställa konsekvent och objektiv information om AP7 Såfa

AP7 Såfa beskrivs i stort på ett konsekvent och enhetligt sätt i Pensionsmyndighetens informationsmaterial. Vissa mindre skillnader i informationen har dock uppmärksammats som kommer att justeras. Utöver detta kommer myndigheten att arbeta vidare med att säkerställa objektiv information och att den information som förmedlas går i linje med myndighetens budskap.

Åtgärder för att anpassa informationen om AP7 Såfa till pensionssparares förmåga att ta till sig information

Idag är informationen om AP7 Såfa relativt generellt utformad i Pensionsmyndighetens informationsmaterial. Här finns en potential att tydligare dela upp informationen i en grundläggande och fördjupad nivå och därmed skapa förståelse för placeringens inriktning och risknivå hos en större målgrupp. Utgångspunkten bör vara att den grundläggande information om AP7 Såfa ska tillhandahållas i en renodlad och enkel struktur som underlättar för pensionssparare att komma igång och hitta fram till information och vägledning när behovet uppstår. Det finns här ett behov av att förenkla och skala bort information som inte är nödvändig för de grundläggande besluten. Arbetet med att kunna erbjuda pensionsspararen en tydligare individ- och målgruppsanpassad information utifrån olika faktorer såsom ålder, kunskap och intresse av pensionsfrågor pågår redan inom myndigheten och en tydligare uppdelning

av information om AP7 Såfa och olika placeringsval inom premiepensionen ingår här som en naturlig del.

Pensionsmyndigheten ser positivt på att AP7 utvecklar sin information och kommunikation kring AP7 Såfa och anpassar informationen till en bredare målgrupp. Myndighetens uppfattning är att pensionssparare som söker mer detaljerad information om AP7 Såfa och statens förvaltningsalternativ bör hänvisas vidare till AP7. Myndigheten arbetar även med att fördjupa kunskaperna om fonder hos vissa medarbetare i kundservice. Målsättningen är att pensionssparare ska kunna få ett mer omgående svar även på mer detaljerande frågor gällande exempelvis risk, avkastning och placeringsinriktning i ett sparande.

Åtgärder för att skapa tydligare information om AP7 Såfa till nya pensionssparare

Pensionsmyndigheten uppmärksammar behovet av att uppdatera den information som riktas till de nya pensionssparare som årligen tillkommer i premiepensionssystemet. Här finns en potential att utnyttja befintliga utskick för att tydligare informera om AP7 Såfa. Uppdateringen är planerad inför 2014 års utskick.

Åtgärder för att skapa tydligare grafiska illustrationer av AP7 Såfa

En presentation av riskbegreppet i grafisk form kan vara ett effektivt sätt att visa hur hög en fonds risk har varit och hur placeringen förväntas variera i framtiden. Via det riskverktyg som sedan 2011 finns tillgängligt på Pensionsmyndighetens webbplats har pensionsspararen möjlighet att skapa en förståelse för risknivån i ett sparande. Myndigheten kommer att utreda hur de grafiska illustrationer som idag beskriver AP7 Såfa och placeringens konstruktion kan utvecklas vidare för att skapa en större förståelse för placeringsalternativets inriktning och risknivå.

Uppdraget

Enligt regleringsbrevet för 2013 ska Pensionsmyndigheten redovisa hur myndigheten säkerställer tydlig information till pensionsspararna om förvaltsalternativet AP7 Såfas inriktning och risknivå. Pensionsmyndigheten ska i genomförandet av uppdraget samråda med Sjunde AP-fonden. Uppdraget redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 1 september 2013.

Inom ramen för uppdraget har en översyn gjorts av Pensionsmyndighetens information och kommunikation gällande inriktning och risknivå i AP7 Såfa. Översynen innefattar myndighetens samtliga informationskanaler. I översynen ingår även en genomgång av Sjunde AP-fondens informationsmaterial. Samråd med Sjunde AP-fonden har skett via ett gemensamt möte i april.

Med pensionssparare avses i promemorian, om inget annat anges, samtliga individer i premiepensionssystemet, d.v.s. både sparare i den aktiva sparandefasen och pensionärer.

Bakgrund

I maj 2010 introducerades ett nytt statligt utbud i premiepensionssystemet med anledning av regeringens proposition ”Ändringar i premiepensionssystemet”.¹ I samband med detta blev AP7 Såfa nytt förvalsalternativ och ersatte den tidigare Premiesparfonden. Det nya statliga utbudet som förvaltas av Sjunde AP-fonden innefattar förutom AP7 Såfa även de tre fondportföljerna AP7 Försiktig, AP7 Balanserad och AP7 Offensiv. AP7 Såfa och fondportföljerna består av olika sammansättningar av AP7 Räntefond och AP7 Aktiefond.

Den 31 december 2012 hade cirka 2,9 miljoner pensionssparare sina premiepensionsmedel placerade i AP7 Såfa. Det är cirka 44 % av de totala 6,6 miljoner pensionssparare inom premiepensionssystemet. Vid samma tidpunkt var cirka 132 miljarder kronor placerat i AP7 Såfa vilket motsvarar cirka 28 % av det totala fondinnehavet i premiepensionssystemet. Den 30 april 2013 hade antalet pensionssparare i AP7 Såfa ökat till drygt 3,1 miljoner individer.

Bakgrunden till utformningen av de nya statliga förvaltningsalternativen var att i större utsträckning anpassa premiepensionssystemet till pensionsspararnas kunskap och engagemang. Syftet var också att minska risken för systematiskt dåliga utfall, och på så sätt öka möjligheterna till en bättre avkastning på premiepensionskapitalet. AP7 Aktiefond är en global aktiefond som sprider risken i aktier i företag över hela världen. AP7 Räntefond investerar i svenska räntebärande papper. AP7 Aktiefonds strategi är att placera fondens tillgångar med bred geografisk och branschmässig spridning. Vidare är strategin att öka risken och därmed avkastningsmöjligheterna genom att använda hävstång. Med derivat höjs risknivån i aktieandelen. Risknivån i AP7 Såfa (för pensionssparare upp till 55 år) är 1,5 gånger högre än i en vanlig globalfond. AP7 Såfas konstruktion är anpassad för att komplettera den lägre risken i inkomstpensionen. Den har en högre risk i unga år än den tidigare Premiesparfonden men en genomsnittlig risk som under en livslängd kommer att ligga på ungefär samma nivå. Avkastningen förväntas däremot bli högre, beroende på att risken är högre fram till spararens 55-årsdag.

Pensionssparare med egen vald portfölj har en högre genomsnittlig behållning på sitt premiepensionskonto än pensionssparare med innehav i AP7 Såfa. I slutet av 2012 hade en pensionssparare med egen vald portfölj i genomsnitt 91 558 kronor i kontobehållning medan pensionssparare med förvaltning i AP7 Såfa hade 45 649 kronor². En förklaring till skillnaden i behållning är att en stor del av kapitalinflödet till AP7 Såfa kommer från unga pensionssparare. Denna grupp av individer har inte så många års ackumulerat pensionssparande med sig och vanligen låga inkomster och därmed låga pensionsavsättningar, vilket ger en lägre genomsnittlig kontobehållning. De senaste åren har cirka 98 procent av nyspararna placerat sina medel i AP7 Såfa. De flesta som väljer en egen portfölj gör det senare i livet och har då dels högre inkomster

¹ Ändringar i Premiepensionssystemet, Prop.2009/10:44

² Genomsnittliga behållningsbelopp är ungefärliga eftersom en individ med egna fondval kunde ha innehav av både AP7 Såfa och andra fonder samtidigt.

och därmed större pensionsavsättningar och dels några års ackumulerat pensionssparande med sig.

Av de pensionssparare som 2010 hade sina pensionsmedel placerade i AP7 Såfa har 203 881 sparare lämnat AP7 Såfa och istället gjort egna fondval. Antalet pensionssparare som den 31 december 2012 hade sina medel placerat i de tre färdiga portföljalternativen uppgick till 14 668 individer. Därutöver hade 9 114 individer valt AP7 Aktiefond och 1 755 individer valt AP7 Räntefond vid samma tidpunkt. Flest pensionssparare som har gjort ett eget val bland statens förvaltningsalternativ har valt AP7 Såfa, 14 787 individer.

Värdeutvecklingen för de som har avstått från att välja fonder, och därmed haft sina medel placerade i Premiesparfonden och AP7 Såfa, har den 31 december 2012 varit knappt 12 procentenheter högre än värdeutvecklingen för den genomsnittlige fondspararen³ avseende medel som sattes in i december 2000. Fondavgiften i AP7 Såfa är max 0,14 procent att jämföra med den genomsnittliga fondavgiften inom premiepensionen på 0,32 procent.

Enligt Pensionsmyndighetens instruktion⁴ ska myndigheten informera och ge pensionssparare en samlad bild av hela pensionen samt informera om vilka faktorer som påverkar pensionens storlek, hur stor pensionen kan antas bli och tydliggöra vilka konsekvenser olika val kan få för pensionen. Myndighetens utgångspunkt är att information om val av fonder, avgifter, placeringsinriktning, risknivå och avkastning bör vara objektiv och utgå ifrån den enskilde individens situation.

Pensionsmyndigheten grundar sin uppfattning och sin roll som objektiv informatör på regeringens proposition Pensionsmyndigheten och dess verksamhet⁵. Där pekas tydligt på behovet av bra och individualiserad pensionsinformation då den enskilde pensionsspararen ofta upplever ett kunskapsunderläge vid information om val av placeringsformer, avgifter och avkastning.

Regeringen har i en tidigare utvärdering av Sjunde AP-fondens verksamhet pekat på behovet av tydlig information om förvalsalternativets inriktning och risknivå.⁶ I skrivelsen framhåller regeringen att informationsbehovet finns oaktat marknadssituation och inte kan isoleras till tidpunkter med påfrestningar av systemet och perioder när den globala aktiemarknaden har en negativ utveckling. Både för den enskilde pensionsspararen och förtroendet för premiepensionssystemet är det viktigt att det finns en bild av den förväntade utvecklingen och riskerna. Det utgör i sin tur en god grund för kommunikationen kring resultatet i perioder med negativ/svag utveckling på aktiemarknaderna.

---

³ Premiepensionsindex exklusive statens förvaltningsalternativ. Indexet är framräknat utan hänsyn till rabatterna i premiepensionssystemet.

⁴ Pensionsmyndighetens instruktion, SFS 2009:1173

⁵ Pensionsmyndigheten och dess verksamhet, Prop.2008/09:202

⁶ Redovisning av ÅP-fondernas verksamhet t.o.m. 2011, Skr. 2011/12:130

Information om inriktning och risknivå i AP7 Såfa

Pensionsmyndighetens budskap till pensionsspararna är att det är en möjlighet och ingen skyldighet att göra ett eget val i premiepensionen. AP7 Såfa finns för dem som inte vill välja fonder och ha möjlighet till en bra premiepension. En utgångspunkt i vår kommunikation med pensionsspararna är den interna ”budskapsmanual” som används i alla kanaler. Vår uppfattning är att pensionssparande för det stora flertalet är ett långsiktigt sparande, i snitt sparar exempelvis pensionsspararen till premiepensionen under mer än 30-40 år. Det som avgör hur sparandet går är hur mycket aktier och hur mycket räntor man har i sin fondportfölj, och hur börserna och räntorna utvecklas. Det gäller alla typer av fondsparande, oavsett om det är premiepension, tjänstepension eller privat sparande. För de allra flesta är det ingen större mening med att försöka hänga med och gardera sig för alla tillfälliga upp- och nedgångar under denna långa tid. De som valt fonder med hög risk som placerar på särskilda marknader eller i särskilda länder behöver dock se över sitt fondval oftare.

Pensionsmyndigheten betonar också att premiepensionen utgör en liten del av den totala pensionen. Det innebär att det stora flertalet kan ha en högre risk i sin premiepension för att kunna uppnå en högre förväntad värdeutveckling. Inkomstpensionens stora del med låg risk har större effekt för den totala risken i pensionen. En anledning till att vi framhäver helhetsperspektivet är att det finns starka marknadskrafter som sprider budskapet att det viktigaste för pensionen är att pensionsspara privat eller att placera om sin premiepension. Vi ser det som vårt uppdrag att korrigera den felaktiga bilden.

Informationsutskick till pensionssparare med innehav i AP7 Såfa

Av de som har sina premiepensionsmedel placerade i AP7 Såfa finns både pensionssparare som inte aktivt gjort ett investeringsbeslut, vilket sannolikt är den större delen av gruppen, och de som aktivt valt att inte göra ett eget fondval utan ha sitt premiepensionskapital placerat i förvalsalternativet. Den 31 december 2012 hade 14 787 pensionssparare aktivt valt att placera sina premiepensionsmedel i AP7 Såfa⁷ i den mening att de tidigare gjort ett eget fondval och därefter valt AP7 Såfa som placeringsalternativ.

Den största gruppen pensionssparare i AP7 Såfa utgörs av de som hade sina premiepensionsmedel placerade i Premiesparfonden eller Premievals-fonden i maj 2010 där merparten valde att låta sina medel föras över till AP7 Såfa. Utöver detta finns en grupp av nya pensionssparare som tillkommit i premiepensionssystemet efter 2010 där det stora flertalet låtit sina medel placeras i AP7 Såfa. Det finns även en grupp pensionssparare som ”passivt” valt AP7 Såfa genom att de haft sina medel placerade i en fond som avslutats och i samband med detta inte gjort ett nytt fondval.

Pensionssparare med innehav i AP7 Såfa får liksom övriga pensionssparare årlig information om premiepensionens placering, värdeförändring och avgiftsuttag via

⁷ Siffran baseras på summan av de individer som under 2010, 2011 och 2012 aktivt valt att placera sina medel i Såfa efter att tidigare gjort ett eget fondval.

årsbeskedet. Nedan beskrivs vilken övrig information om AP7 Såfa som Pensionsmyndigheten skickat ut till dessa grupper av pensionssparare.

Information till pensionssparare i Premiesparfonden och Premievalsfonden i samband med AP7 Såfa:s introduktion 2010

Den 8 maj 2010 hade 2 486 286 individer sina premiepensionsmedel placerade Premiesparfonden. 91 907 individer hade vid samma tidpunkt premiepensionsmedel placerade i Premievalsfonden. Dessa pensionssparare informerades om det nya statliga utbudet i premiepensionssystemet via direktadresserade brev som skickades ut den 10-11 maj. I breven informerade Pensionsmyndigheten om att pengarna i Premiesparfonden och Premievalsfonden automatiskt skulle flyttas över till AP7 Såfa om pensionsspararen inte aktivt valde något annat placeringsalternativ. Vi informerade också om att AP7 Såfa till skillnad från Premiesparfonden när som helst både skulle kunna väljas och väljas bort. Informationen var objektiv och neutral, myndigheten försökte inte uppmuntra spararna att låta medlen föras över till AP7 Såfa eller att välja någon av de statliga fondportföljerna. Myndigheten försökte inte heller påverka spararna att göra ett aktivt val på fondtorget. I brevet beskrevs AP7 Såfa på följande sätt:

”Det är en åldersanpassad fondportfölj där risken sänks automatiskt ju äldre du blir. Risknivån i AP7 Såfa är hög när du har långt kvar till pensionen men sänks stegvis från 56 års ålder. Syftet är att du först ska ha möjlighet till bra värdeutveckling genom den höga risken och sedan ett tryggare sparande ju närmare pensionen du kommer. Fondavgiften i AP7 Såfa är högst 0,15 procent, en av de lägsta avgifterna i premiepensionssystemet”

Omfattningen på den informationsinsats som genomfördes i samband med övergången till AP7 Såfa bestämdes efter diskussioner med regeringskansliet. Den inleddes med en gemensam presskonferens med finansmarknadsministern den 3 maj 2010.

Information om det nya statliga utbudet gick även ut till övriga pensionssparare i samband med utskicket genom annonser i massmedia samt med särskild information på myndighetens hemsida. Informationskostnaden uppgick sammanlagt till ca 8 miljoner kronor. Kostnaden för brevutskicken utgjorde den största delen.

Pensionsmyndigheten lämnade under 2011 en redovisning av hur ändringarna i det statliga utbudet i premiepensionssystemet hade påverkat olika grupper av pensionssparare⁸. Redovisningen var i form av en lägesbeskrivning som jämförde spararnas placeringar vid två tidpunkter, den 8 maj och den 31 december 2010. Sammantaget visade lägesbeskrivningen att införandet av det nya statliga utbudet samt den information som gått ut till premiepensionsspararkollektivet om förändringarna inte hade medfört några betydande beteendeförändringar. I stort sett alla pensionssparare som hade sina pensionsmedel placerade i Premiesparfonden eller den valbara Premievalsfonden lät sina pensionsmedel föras över till AP7 Såfa. 98 procent av de som hade Premiesparfonden i maj 2010 hade sina placeringar i AP7 Såfa vid årsskiftet 2010/2011. Av dem som lämnat Premiesparfonden (eller AP7 Såfa) under

⁸ Pensionsmyndigheten, Redovisning av det statliga utbudet i premiepensionssystemet, 2011

den undersökta perioden hade ca 870 pensionssparare placerat pensionsmedlen i någon av fondportföljerna, medan 49 000 pensionssparare hade placerat på fondtorget. Av dem som gått ut på fondtorget hade 210 pensionssparare valt någon av Sjunde AP-fondens underliggande fonder.

Information till nya pensionssparare i premiepensionssystemet efter 2010

Under perioden 2010-2013 har 496 619 nya pensionssparare tillkommit i premiepensionssystemet. Dessa individer har informerats om AP7 Såfa och dess konstruktion via broschyren ”nysparfoldern” som skickats ut tillsammans med orange kuvert. I början av 2013 fick cirka 160 000 individer sitt första orange kuvert med besked om att de börjat betala in till sin allmänna pension och tillhörande nysparfolder med information om premiepensionsvalet. I nysparfoldern beskrivs AP7 Såfa på följande sätt under rubriken ”Om du inte vill välja fonder”:

”Om du inte väljer några fonder före den [datum] placeras dina premiepensionspengar i AP7 Såfa, Statens årskullsförvaltningsalternativ, som förvaltas av statliga Sjunde AP-fonden. AP7 Såfa består av två fonder, en global aktiefond och en räntefond. Risknivån ändras automatiskt efter 55 års ålder genom att räntefonden, som har en lägre risk, får en större del i din AP7 Såfa. AP7 Såfa är också valbar, vilket innebär att du kan byta till och från den när du vill.”

Bland nyspararna har ca 98 % de senaste åren placerat sina medel i AP7 Såfa. Ett bekräftelsebrev med information om värdet på premiepensionskontot går ut till samtliga nya pensionssparare.

Information till pensionssparare som ”passivt” bytt till AP7 Såfa via fondavslut

Sedan AP7 Såfa introducerades har 286 167 pensionssparare⁹ haft sina premiepensionsmedel placerat i en fond som avslutats och där innehavet förs över till AP7 Såfa i de fall pensionsspararen inte valt att göra ett fondbyte. Dessa individer har informerats om AP7 Såfa och dess konstruktion via ett personligt utskick. I breven som skickats ut har pensionsspararen fått följande information om AP7 Såfa:

*”Om du inte byter från fonden **senast den [datum]** kommer dina andelar i fonden att föras över till AP7 Såfa. Det är en åldersanpassad fondportfölj där risken sänks automatiskt ju äldre du blir. Fondavgiften i AP7 Såfa är upp till 0,14 procent och den förvaltas av Sjunde AP-fonden. Du kan också byta från AP7 Såfa vid ett senare tillfälle om du hellre vill det”*

Övrig information om AP7 Såfa

Pensionsmyndigheten tillhandahåller information om förvalsalternativet i premiepensionssystemet via ett antal kanaler. Dessa är myndighetens webbplats, tryckt material (broschyrer, fondfaktablad, fondkatalog), myndighetens kundservice och uppsökande verksamhet samt information i massmedia och debatter. Under de senaste åren har vi arbetat med att förbättra informationen till pensionsspararna på ett

---

⁹ T.o.m. april 2013

flertal sätt. Utgångspunkten har varit att informationen ska vara objektiv och bidra till att pensionspararna lättare ska förstå hela pensionen och kunna göra medvetna val.

Webbplatsen

Pensionsmyndigheten erbjuder på webbplatsen ett antal sidor med information om AP7 Såfa. Den separata sidan med information om statens förvaltningsalternativ hade under 2012 cirka 16 000 unika besökare. Här finns möjlighet att välja AP7 Såfa eller någon av fondportföljerna. På sidan finns länkar till fördjupad information om AP7 Såfa¹⁰, en länk till det faktablad om statens förvaltningsalternativ som togs fram i samband med reformeringen och en länk till fondfaktabladet för AP7 Såfa¹¹.

Genomgående i informationen är att AP7 Såfa beskrivs som en placering med en hög risknivå fram till 55 års ålder:

”Risken i AP7 Såfa är hög under relativt lång tid. Till och med det år då du fyller 55 år är hela innehavet placerat i aktier. Vid 56 års ålder börjar du få en allt större del tryggare räntor i portföljen. Detta sker automatiskt och du behöver inte göra något själv. Syftet är att du ska ha möjlighet till bra värdeutveckling när du är yngre och sedan ett tryggare sparande ju närmare pensionen du kommer”¹²

Sidan med fördjupad produktinformation innehåller dessutom information om att Sjunde AP-fonden använder sig av derivat för att höja risknivån i aktiefonden och att risknivån (för pensionsparare upp till 55 år) på så sätt blir 1,5 gånger högre än i en vanlig globalfond. Detta exemplifieras med att om värdet i en globalfond går ner eller upp med 10 procent går värdet i AP7 Såfa ner eller upp med 15 procent. Här anges också att syftet med den höga risknivån är att ge möjlighet till bra värdeutveckling under många år. Genom att andelen av räntefonden i portföljen ökar efter fyllda 56 år, blir sparandet allt tryggare ju närmare pensionen pensionspararen kommer. Sidan hade under 2012 cirka 6 000 unika besökare.

Mer detaljerad information om placeringsinriktningen finns också tillgänglig via de frågor och svar om statens förvaltningsalternativ för premiepensionen som finns tillgänglig på webbplatsen¹³. Här beskrivs förutom hävstången även aktiefondens konstruktion som en global aktiefond som sprider risken i företaget över hela världen samt att räntefonden investerar i svenska räntebärande värdepapper.

Den som vill ha ytterligare information om förvalsalternativets konstruktion hänvisas vidare till Sjunde AP-fondens webbplats. Länkar till AP7 finns på den fördjupade informationssidan om AP7 Såfa, under frågor och svar om statens förvaltningsalternativ för premiepensionen samt på fondfaktabladet för AP7 Såfa. På Sjunde AP-fondens webbplats kan pensionspararen bland annat nå den detaljerade placeringspolicyn för statens förvaltningsalternativ.

Pensionsmyndighetens uppfattning hittills är att AP7 Såfa och fondportföljerna inte ska ses som ett alternativ bland 800 fonder på fondtorget, utan som ett alternativ till att

¹⁰ <https://secure.pensionsmyndigheten.se/MerOmSAFA.html>

¹¹ <https://secure.pensionsmyndigheten.se/FondfaktasidaPopup.html?id=100010>

¹² <https://secure.pensionsmyndigheten.se/StatensForvaltningsalternativ.html>

¹³ <https://secure.pensionsmyndigheten.se/4271.html>

vara på fondtorget och välja fonder. Detta återspeglas i strukturen på webbplatsen. På fondtorget återfinns endast AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond och en länk till sidan med information om statens förvaltningsalternativ där det också finns möjlighet att välja AP7 Såfa eller någon av fondportföljerna. Uppfattningen grundlades under reformeringsarbetet då Finansdepartementet angav att produkterna initialt inte skulle finnas på fondtorget utan vara valbara på annan plats för dem som inte ville använda sig av fondtorget.

Pensionsmyndigheten har nyligen börjat rapportera risknivå i de underliggande fonderna AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond på fondtorget. De betraktas inte längre som nystartade då de funnits tre år i systemet. Risken redovisas i termer av historisk standardavvikelse och fonderna delas in i olika riskklasser. För AP7 Aktiefond redovisas en standardavvikelse på 15 vilket betecknas som medelrisk och för AP7 Räntefond redovisas en standardavvikelse på 1 vilket betecknas som mycket låg risk. På de inloggade sidorna redovisas risknivån i AP7 Såfa via fliken ”portföljrisk” där pensionsspararen upplyses om den stegvisa omfördelningen mellan aktier och räntor mellan 55 och 75 års ålder. Fondfaktabladet innehåller fördjupad produktinformation och redovisar risken i AP7 Såfa med hänvisning till standardavvikelse och tillhörande riskklass i de underliggande fonderna. Fondfaktabladet är tillgängligt både i oinloggat och inloggat läge samt via prognosen på Min Pension.

Fondvalsguiden

Som ett led i arbetet att hjälpa sparare som vill sätta samman en egen fondportfölj att göra ett medvetet val av placeringen av premiepensionen lanserades under 2011 Fondvalsguiden, ett hjälpmedel som lotsar pensionsspararen genom fondvalet i ett antal steg. Guiden erbjuder hjälp i form av verktyg och myndighetens sparbudskap och fokuserar på risknivå och avgifternas betydelse för premiepensionssparandet. Spararen kan välja mellan en föreslagen risknivå eller skapa en egen risknivå för sitt sparande. Genom att välja att skapa en egen risknivå kan kunden laborera och välja både fondtyp och olika marknader. Målgruppen är pensionssparare som vill sätta samman en egen fondportfölj med fonder från fondtorget men är i behov av stöd.

I samband med Fondvalsguiden lanserades även verktyg för att göra ett genomtänkt fondval på Pensionsmyndighetens webbplats med syfte att skapa förståelse för viktiga komponenter att ta ställning till när man på egen hand tar hand om sitt finansiella sparande exempelvis hur risk i sparandet fungerar. Verktygen visar på kostnadens betydelse för ett långsiktigt sparande, spartidens betydelse, att man ska tänka på hela pensionen och att risk också är en möjlighet. Riskverktyget visar den historiska värdeutvecklingen för ett sparande som består av globala aktier och svenska räntor. Genom att ändra andelen aktier och räntor visar verktyget hur risken i placeringen förändras beroende på hur stor andel som placeras i aktier respektive räntor.

Broschyren, faktablad och fondkatalogen

Broschyren ”Nya alternativ för din premiepension” beskriver samtliga fondprodukter som förvaltas av Sjunde AP-fonden och har sedan 2011 funnits tillgänglig via Pensionsmyndighetens webbplats.¹⁴ Här beskriver vi AP7 Såfa som en åldersanpassad fondportfölj där risken sänks automatiskt ju äldre pensionsspararen blir. AP7 Såfas konstruktion beskrivs som en kombination av AP7 Räntefond och AP7 Aktiefond och att AP7 Såfa fram till 55 års ålder helt består av aktiefonden, en global aktiefond som har en relativt hög risk. Den stegvisa övergången till räntefonden beskrivs och det betonas att AP7 Såfa fortfarande innehåller en stor del aktier under pensionstiden. Broschyren har vidare ett separat avsnitt ”Risknivån i statens förvaltningsalternativ” som resonerar kring risk i ett långsiktigt sparande. Här betonas vi att premiepensionen är den mindre delen av den allmänna pensionen och att den större delen, inkomstpensionen är att likna vid ett sparande med lägre risk. AP7 Såfas konstruktion beskrivs även i fondfaktabladet som finns tillgängligt på webbplatsen. Här betonas särskilt att AP7 Såfa även vid sin lägsta risknivå innehåller en stor andel aktier och att värdet kan komma att variera både uppåt och nedåt.

Pensionsmyndigheten tillhandahåller också information om AP7 Såfa i den tryckta fondkatalogen och i faktabladet ”Premiepension”. Här beskrivs AP7 Såfa på ett liknande sätt som en fondportfölj där risknivån automatiskt anpassas efter pensionsspararens ålder med syftet att som ung få möjlighet till bra värdeutveckling genom den högre risken och sedan ett tryggare sparande närmare pensionen. I faktabladet ”Premiepension” ges också information om premiepensionskontot under pensionstid och möjligheten att föra över kapitalet från fondförsäkring till traditionell försäkring. Under rubriken ”Premiepension är ett långsiktigt sparande” i faktabladet ”Premiepension” betonas vikten av att ha en viss andel aktiefonder i ett långsiktigt sparande för att få möjlighet till en god värdeutveckling över tid – även om det inte finns några garantier.

Kundservice, kundvägledare och informatörer

Pensionsmyndigheten har ett hundratal medarbetare som har direktkontakt med pensionssparare. Handläggare i kundservice svarar på frågor som inkommer via telefon och e-post och myndighetens kundvägledare och informatörer möter pensionssparare via servicekontoren, informationsträffar och uppsökande verksamheter. Dessa medarbetare får genomgå en fondutbildning som innefattar allmän fondkunskap och fondhandel inom premiepension. Här ingår ett avsnitt om förvaltsalternativet AP7 Såfa. I utbildningsmaterialet beskrivs AP7 Såfas ökade exponering mot aktiemarknaden genom derivatinstrument och att det bidrar till en högre risk än i en vanlig globalfond men också till en ökad möjlighet till bra värdeutveckling. Intervjuer med några handläggare visar att den information som vanligen förmedlas gällande AP7 Såfa i stort stämmer överrens med instruktionerna. Det som särskilt betonas i samtalen är att förvaltaren anpassar risken till hur gammal pensionsspararen är och att den förändras över tiden med stigande ålder utan att pensionsspararen behöver engagera sig vidare. AP7 Såfa beskrivs dessutom som ett billigare alternativ än att anlita externa förvaltare om personen själv inte vill göra ett

¹⁴ <http://www.pensionsmyndigheten.se/4132.html>

eget fondval. Gällande risknivån beskrivs Såfa som en statligt förvaltad fond som har direktiv från staten att ge en hyfsad avkastning till en rimlig risk. Mer detaljerade frågor gällande exempelvis risk, avkastning och placeringsinriktning hänvisas ibland vidare till myndighetens fondenhet.

Media

Media utgör en kanal med relativt stort genomslag för många pensionssparare, inte minst de som ligger i förvalet och i mindre utsträckning har kontakt med Pensionsmyndigheten än de som valt egna fonder för premiepensionen. Pensionsmyndigheten deltar i pensionsdebatten på ett flertal sätt bland annat genom aktiv bevakning och direkt bemötande av inlägg och artiklar i media och deltagande i debatter. En genomgång av hur vi kommunicerat kring premiepensionsvalet och AP7 Såfa i media visar att förvalet beskrivits som alternativet där pensionspengarna hamnar för alla dem som inte vill göra ett aktivt val. Vi uppger att den som inte är intresserad av att själv sköta sin premiepension kan avstå och låta premiepensionen förvaltas i förvalsalternativet som har låg avgift där aktieinnehållet trappas ned när man närmar sig pensionen. Man behöver inte välja om man inte vill, att välja är en möjlighet och inte en skyldighet. Den som är mycket intresserad och har tid och intresse att aktivt förvalta sin premiepension beskrivs ha goda chanser att höja sin pension lite extra genom att göra ett eget val. Den som är aktiv i början och sedan låter pengarna stå kvar i de fonder man valde då utan att följa utvecklingen uppges istället löpa stor risk att förlora pengar. AP7 Såfa beskrivs också som ett fullgott alternativ för den som är totalt ointresserad av placeringar, alternativet som ungefär följer snittet av övriga fonder och ett alternativ som stått sig ganska bra hittills.

AP7:s information om AP7 Såfa

Sjunde AP-fondens information om AP7 Såfa är uteslutande generellt riktad, till stor del via webbplatsen. Den nya informationswebben lanserades i maj 2013 med en tillhörande marknadsföringskampanj. Syftet har varit att öka kunskapsnivån hos spararna om det statliga förvalsalternativet. Ett av huvudbudskapen i lanseringskampanjen är att spararna inte behöver oroa sig för premiepensionen bara för att de inte är aktiva på fondtorget. Den nya webbplatsen, som inkluderar "Såfa-guiden" och en ny blogg i kombination med Twitter, är mer pedagogiskt formgiven och ska ha en bredare räckvidd och ett plattare informationsdjup än den tidigare webbsidan som varit mer produktfokuserad. I "Såfa-guiden" beskrivs AP7 Såfas fördelar jämfört med det övriga utbudet av premiepensionsfonder. Den historiska utvecklingen jämfört med de privata alternativen visas och en "livslinje" illustrerar hur AP7 Såfas andel i aktiefonden minskar vid stigande ålder.

Målgruppen för Såfa-guiden är befintliga pensionssparare i AP7 Såfa. Så kallade "soffliggare" ska känna sig nöjda och lugna med sin placering av premiepensionen. För den intresserade pensionsspararen finns dessutom övergripande information om AP7 Såfas profil, innehav och utveckling. AP7 Såfa beskrivs här som det enda sparandet med årskullsförvaltning, där innehavet anpassas automatiskt efter pensionsspararens ålder. AP7 anger att AP7 Såfa sedan starten har gått bättre än snittet av de övriga 800 premiepensionsfonderna samt att AP7 Såfa har bland de lägsta avgifterna i systemet. Den intresserade pensionsspararen kan även hitta fördjupad

information om risk och hur AP7 hanterar risk. Via en länk från ”Såfa-guiden” finns mer information om hävstången som beskrivs som ett finansiellt instrument som gör att varje krona som investeras i fonden ger en utväxling på 1,5 gång jämfört med marknadsutvecklingen och att detta gäller både i uppgång och nedgång. Hävstångens konstruktion illustreras även grafiskt.

Hur Pensionsmyndigheten säkerställer tydlig information om AP7 Såfa

Det är väsentligt att Pensionsmyndigheten tillhandahåller relevant och korrekt information om premiepensionen. Informationen om de olika placeringsalternativens inriktning och risknivå, avgifter och avkastning bör vara objektiv. Inventeringen av informationsmaterialet som gjorts inom ramen för detta uppdrag tydliggör hur vi fram till nu har kommunicerat om förvalsalternativet AP7 Såfa och vilken information som gått ut till olika grupper av pensionssparare.

Fyra förbättringsområden har identifierats med tillhörande åtgärder som myndigheten kommer att arbeta vidare med. De områden som identifierats är *Konsekvent och objektiv information om AP7 Såfa*, *Information om AP7 Såfa anpassad till pensionssparares förmåga att ta till sig information*, *Tydlig information om AP7 Såfa till nya pensionssparare* och *Tydliga grafiska illustrationer av AP7 Såfa*.

Konsekvent och objektiv information om AP7 Såfa

Genomför justeringar i produktinformationen för en konsekvent och enhetlig beskrivning av AP7 Såfa. Kontinuerlig utvärdering av objektivitet och neutralitet i den information om AP7 Såfa som Pensionsmyndigheten förmedlar.

Alltsedan premiepensionens lansering och den tillhörande fokuseringen på det fria valet finns en rådande uppfattning hos allmänheten om att egna val och aktivitet i premiepensionssystemet per automatik innebär en möjlighet till högre avkastning och i förlängningen en bättre pension. En omfattande rådgivningsmarknad har växt fram som i vissa fall utnyttjat konsumentens underläge för att göra stora vinster. De pensionssparare som kontaktar Pensionsmyndighetens kundservice erbjuds idag korrekt information om förvalet, dock kan vissa formuleringar bli otydliga med risk för misstolkning. Det gäller även den information som våra talespersoner förmedlar via media. AP7 Såfa beskrivs i stort på ett konsekvent och enhetligt sätt i den tryckta informationen och i informationen på myndighetens webbplats. Vissa mindre skillnader i informationen har dock uppmärksammats, dels några rena skrivfel och dels några mindre lämpliga beskrivningar av AP7 Såfa. Exempel på detta är att risken i placeringen beskrivits som både hög respektive relativt hög, att olika benämningar som *Såfa*, *AP7 Såfa*, *AP7Såfa*, *Ap7 Såfa* har förekommit och förvalsalternativet beskrivits både som en fondportfölj och en fond. Vi är av uppfattningen att risken i AP7 Såfa ska beskrivas som hög, att benämningen ska vara AP7 Såfa och att förvalsalternativet är en fondportfölj och inte en fond och har därför valt att korrigera formuleringar som inte överensstämmer med detta. På vissa ställen i informationen sammanblandas känslomässiga ord som ”trygg” med tekniska termer och fakta som

”risk” och ”avkastning”. Vi har valt att korrigera sådana sammanblandningar då det finns en risk att de kan misstolkas.

För att säkerställa objektiv information om AP7 Såfa bör vissa formuleringar undvikas, exempelvis att förvalsalternativet är en statligt förvalttad fond med direktiv från staten att ge hyfsad avkastning till en rimlig risk, att förvalsalternativet kan vara ett fullgott alternativ för den som är totalt ointresserad av placeringar, eller att förvalsalternativet är ett alternativ som stått sig ganska bra hittills. Även omvänt blir det svårt att förmedla Pensionsmyndighetens budskap om vi beskriver aktivitet och det egna valet som en god chans att höja pensionen lite extra. Myndigheten bör därför kontinuerligt utvärdera att den information som förmedlas verkligen är objektiv och att budskapet att det är en möjlighet och inte en skylighet att göra ett eget val i premiepensionen når fram.

Information om AP7 Såfa anpassad till pensionssparares förmåga att ta till sig information

Anpassa informationen om AP7 Såfa till pensionssparares förmåga att ta till sig information

En viktig utgångspunkt i Pensionsmyndighetens utformning av information är att pensionsinformationen behöver anpassas efter pensionsspararens och pensionärens förmåga att ta till sig information. Detta gäller inte minst informationen om premiepensionens placeringsalternativ och AP7 Såfa. Idag är informationen om AP7 Såfa relativt generellt utformad i myndighetens informationsmaterial. Här finns en potential att tydligare dela upp informationen i en grundläggande och fördjupad nivå och därmed skapa en förståelse för placeringens inriktning och risknivå hos en större målgrupp.

Studier visar att många vuxna har låga kunskaper om finansiella begrepp och har svårigheter att göra även enklare beräkningar¹⁵. De företag som verkar inom pensionsbranschen har generellt ett kunskapsövertag och det är därför väsentligt att Pensionsmyndigheten verkar för att stärka konsumenternas ställning på pensionsområdet. Ett utvidgat resonemang kring detta har redovisats i Pensionsmyndighetens regleringsbrevsuppdrag för 2012¹⁶. Andersson och Korling¹⁷ har beskrivit mognaden att ta till sig information och nödvändiga steg kring köp av finansiella tjänster i form av en beslutstrappa. Författarna pekar på att behovet av riktad information är större i de inledande stegen av beslutstrappan, där många konsumenter behöver mer hjälp med att planera sparande och förstå risker. Dock är viljan och kunskapen att till sig information lägst i de inledande stegen. Pensionsmyndigheten har inlett ett arbete med att individ- och målgruppsanpassa

¹⁵ Almenberg och Widmark, 2011, Räknefärdighet och finansiell förmåga, Finansinspektionens konsumentundersökning från 2010.

¹⁶ Pensionsmyndigheten, Pensionsmyndighetens roll för att stärka pensionssparare och pensionärens ställning som konsumenter inom pensionsområdet, 2012

¹⁷ Andersson och Korling, Finansmarknadskommittens rapport nr 10, 2012, Bättre reglering av konsumentinformation på området för finansiella tjänster

pensionsinformation utifrån olika faktorer såsom ålder, kunskap och intresse av pensionsfrågor. En tydligare uppdelning av informationen kopplad till olika placeringsval inom premiepensionen ingår som en naturlig del i detta arbete.

Att beskriva risknivån i en finansiell produkt är en utmaning då riskbegreppet i sig är subjektivt och för många endast förknippat med att förlora pengar. Vi har här gjort bedömningen att formuleringar som svängningar och variation kan vara mer lämpade att använda i en grundläggande beskrivning för att skapa förståelse för risknivån i ett sparande. Utgångspunkten bör vara att den grundläggande informationen om AP7 Såfa ska tillhandahållas i en renodlad och enkel struktur som underlättar för pensionssparare att komma igång och hitta fram till information och vägledning när behovet uppstår. Det finns ett behov av att förenkla och skala bort information som inte är nödvändig för de grundläggande besluten. En kortfattad promemoria som beskriver AP7 Såfa på ett grundläggande sätt och är anpassad för en större målgrupp kommer att tas fram och utgöra grunden för fortsatta uppdateringar av informationsmaterialet.

Pensionsmyndigheten ser positivt på att AP7 utvecklar sin information och kommunikation kring AP7 Såfa och anpassar informationen till en bredare målgrupp. Vi är av uppfattningen att pensionssparare som via webbplatsen söker mer detaljerad information om AP7 Såfa och statens förvaltningsalternativ bör hänvisas vidare till AP7:s webbplats.

Pensionsmyndighetens kundservice tar regelbundet emot frågor från pensionssparare om fondsparande. De frågor som bedöms vara för detaljerade slussas idag vidare till myndighetens fondenhet, vilket innebär en fördröjning innan ett svar kan lämnas till kunden. Vi arbetar därför med att fördjupa kunskaperna om fonder hos vissa medarbetare i kundservice. Målsättningen är att pensionssparare ska kunna få ett mer omgående svar även på mer detaljerande frågor gällande exempelvis risk, avkastning och placeringsinriktning i ett sparande.

Tydlig information om AP7 Såfa till nya pensionssparare

Utforma tydligare information om AP7 Såfa till de nya pensionssparare som årligen tillkommer i premiepensionssystemet

Det är prioriterat att den information som skickas ut till det relativt stora antalet pensionssparare som varje år tillkommer i premiepensionssystemet är relevant och på ett tydligt och objektivt sätt beskriver förvalsalternativet och dess konstruktion. Informationen om AP7 Såfa i ”nysparfoldern” som sedan 2010 skickats ut till 496 619 nya pensionssparare i premiepensionssystemet har i stort motsvarat dessa kriterier. Dock ser Pensionsmyndigheten ett behov av att se över och uppdatera informationen inför utskicken 2014 för att särskilt anpassa informationen till målgruppen. Även den grafiska illustrationen bör ses över och eventuellt uppdateras för att skapa en större förståelse för AP7 Såfas konstruktion. Pensionsmyndigheten ser också en förbättringspotential i det bekräftelsebrev som skickas ut till det stora flertalet vars kapital placeras i AP7 Såfa. Här har Pensionsmyndigheten en ytterligare möjlighet att berätta om placeringsinriktning och risknivå i AP7 Såfa för de nya pensionssparare

som initialt inte gör ett eget fondval, en möjlighet som inte utnyttjas då utskicket idag mest är att likna vid ett kontoutdrag. Inför 2014 års utskick bör bekräftelsebrevet uppdateras och inkludera en kortare informationstext om AP7 Såfa. Syftet med uppdateringarna i informationen till nya pensions sparare är att dessa individer ska känna sig trygga med sin placering av premiepensionen i AP7 Såfa alternativt välja att göra ett eget val. Vi vill ge nya pensions sparare en bättre förståelse för den egna placeringen i premiepensionen och proaktivt stödja dem som konsumenter inför framtida kontakter med försäljare och rådgivare. Vi vill även erbjuda hjälp att sätta premiepensionen i sitt sammanhang så att det blir lättare att förstå hela pensionen.

Tydliga grafiska illustrationer av AP7 Såfa

Uppdatera och utveckla de grafiska illustrationerna av AP7 Såfas konstruktion och risknivån i ett sparande

Forskning kring finansiell information visar att en presentation av riskbegreppet i grafisk form kan vara ett mer effektivt sätt för att förstå hur hög en fonds risk har varit och hur placeringen kan förväntas variera i framtiden¹⁸. Via det riskverktyg som sedan 2011 finns tillgängligt på Pensionsmyndighetens webbplats har pensions spararen möjlighet att skapa en förståelse för risknivån i ett sparande. För att skapa ytterligare förståelse för risk och förväntad avkastning i ett sparande skulle verktyget med fördel kunna kompletteras med funktionalitet för att grafiskt illustrera förväntad avkastning och osäkerhet i prognosticerat utfall.

På ett flertal ställen i Pensionsmyndighetens informationsmaterial om premiepensionen och AP7 Såfa förekommer cirkeldiagrammen som illustrerar årskullsförvaltningen och den stegvisa nedtrappningen av risken i fondplaceringen. Sjunde AP-fonden har i sitt nya informationsmaterial valt att istället illustrera nedtrappningen i form av en livs linje där räntefondens ökade andel i takt med stigande ålder åskådliggörs. En uppdatering av våra illustrationer på ett liknande sätt bör övervägas för att skapa en större förståelse för AP7 Såfa och dess konstruktion.

I den fördjupade produktbeskrivningen som Pensionsmyndigheten tillhandahåller på webbplatsen finns idag endast överskådlig information om AP7 Såfas placeringsinriktning och risknivå med tillhörande information om hävstången och hur den fungerar. Vi har valt att via ett exempel visa på och tydliggöra hur derivat höjer risknivån i aktieplaceringen. AP7 illustrerar hävstången grafiskt med hjälp av ett diagram där svängningarna i en placering med hävstång illustreras i jämförelse med en placering i en ”vanlig” aktiefond. En sådan illustration kan ytterligare öka förståelsen för risknivån i AP7 Såfa och välkomnas därför. Med anledning av AP7:s informationssatsning kan det vara prioriterat att lyfta fram och tydligare hänvisa intresserade pensions sparare till ”Såfa-guiden” och den fördjupade informationen hos AP7.

¹⁸ Andersson och Korling, Finansmarknadskommittens rapport nr 10, 2012, Bättre reglering av konsumentinformation på området för finansiella tjänster

Framtida utmaningar

I det första alternativet i den nyligen överlämnade översynen av premiepensionen föreslås att förvalsalternativet tydligare ska lyftas fram som ett bra alternativ för den som uppenbart inte kan eller vill välja premiepensionsfonder själv.¹⁹ Detta ligger i linje med den information som Pensionsmyndigheten idag förmedlar gällande premiepensionen. Inventeringen som gjorts inom ramen för detta uppdrag illustrerar svårigheterna att nå ut med ett objektiva budskap kring premiepensionsvalet och de olika placeringsalternativen och visar på vikten av tydlighet i kommunikationen för att undvika misstolkningar eller befästa uppfattningar att egna val och aktivitet i premiepensionssystemet per automatik innebär en möjlighet till högre avkastning och i förlängningen en bättre pension.

Pensionsmyndigheten är av uppfattningen att ett system med många valmöjligheter också kräver bra och tydliga förvalsalternativ. Vi tror att informationen får bäst effekt om budskapet är så enkelt och tydligt som möjligt, t.ex. vill pensionsspararen vara aktiv så kan han eller hon göra ett eget fondval, och om pensionsspararen inte vill vara aktiv så kan han eller hon välja AP7 Såfa eller en generationsfond. I vilken utsträckning Pensionsmyndigheten bör och ska leda in till förvalsalternativet i större utsträckning än idag har inte analyserats inom ramen för detta uppdrag. Det framtida vägvalet för premiepensionen som slutligen beslutas kommer dock att ha en inverkan på vår fortsatta inriktning beträffande information om premiepensionsvalet och AP7 Såfa.

---

¹⁹ Vägval för premiepensionen, Ds 2013:35